

ПЛАН ТРЕТМАНА РИЗИКА - ПОПЛАВЕ

Ради смањивања нивоа ризика од дејства негативних последица, идентификоване потенцијалне опасности или комбинација опасности, предузимају се мере из области превентиве и реаговања:

1. превентива

- 1.1. стратегије, нормативног уређења, планова
- 1.2. система за рану најаву
- 1.3. просторног планирања и легализације објеката

2. реаговање

- 2.1. стања спремности капацитета за реаговање
- 2.2. спремности капацитета ватрогасно-спасилачких јединица
- 2.3. спремности капацитета јединица цивилне заштите
- 2.4. базе података и подлога за потребе планирања цивилне заштите
- 2.5. способност субјеката од посебног значаја за заштиту и спасавање
- 2.6. стање мобилности везе

Табела – Приказ донетих аката од значаја за одбрану од поплава на територији града Краљева

Донета акта од значаја за одбрану од поплава	Орган који је донео акт
Одлука о образовању Штаба за ванредне ситуације града Краљева	Скупштина града
Решење о постављењу заменика команданта, начелника и чланова Штаба за ванредне ситуације града Краљева	Градско веће града Краљева
Одлука о орагнизацији и функционисању цивилне заштите на територији града Краљева	Скупштина града
План рада Штаба за ванредне ситуације града Краљева *	Скупштина града
Закључак о одређивању субјеката од посебног значаја за заштиту и спасавање на територији града Краљева	Градско веће града Краљева
Оперативни план одбране од поплава за водотокове другог реда на територији града Краљева**	Градско веће града Краљева
Закључак о именовању повереника и заменика повереника цивилне заштите	Штаб за ванредне ситуације града Краљева
Решење о попуни једница цивилне заштите опште намене	Одељење за послове цивилне заштите, Градска управа
Решење о попуни специјализованих јединица цивилне заштите за узбуњивање	Одељење за послове цивилне заштите, Градска управа

Напомена:

*Плана рада Штаба за ВС, у складу са законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама, се израђује једном годишње и усваја/доноси на седници Скупштине града.

** Оперативни план одбране од поплава за водотокове другог реда на територији града Краљева, се израђује једном годишње и усваја/доноси на седници Градског већа.

Од значаја за даљи развој система одбране од поплава на територији града Краљева је и на локалној Скупштини усвојен и потписан Споразум о сарадњи у области смањења ризика од катастрофа и послова развоја цивилне заштите градова и општина у сливу Западне Мораве. Споразум је донет у односу на члан 20. став 1. тачка 11, члан 88, члан 88а, члан 88в. и члан 88 д. Закона о локалној самоуправи, односно, члан 15. став 4. Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама.

Структурне мере и активности су мере које се односе на инвестиције у изградњу или реконструкцију инфраструктуре, а чија пројектно-техничка документација треба да садржи све неопходне податке о постојећим ризицима.

Неструктурне мере и активности су све оне мере које подразумевају коришћење постојећих знања, праксе и стандарда за смањење ризика од катастрофа, а нарочито оне мере исказане кроз

јавне политике, планска документа и законе, које омогућавају подизање јавне свести, професионално усавршавање и едукацију у области смањења ризика од катастрофа.

Превентивне мере смањења ризика од катастрофа представљају све активности, поступке и мере које предузимају субјекти система смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама у циљу смањења вероватноће настанка и последица елементарних непогода и других несрећа. Превентивне мере заштите и спасавања предузимају сви система смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама у складу са својим надлежностима, могућностима и способностима. Сви субјекти система су дужни да у циљу развијања и унапређивања јединственог система заштите и спасавања, планирају, програмирају и буџетирају све активности и поступке којима се врши имплементација мера превенције. Нарочиту важност има оспособљавање свих субјеката система смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама за превенцију и реаговање у ванредним ситуацијама. Обука и оспособљавање људских ресурса свих снага система смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама на територији општине је неопходан корак у циљу стицања знања о елементарним непогодама и другим несрећама, процедурама рада и организовања, комуникацији, итд. Нарочиту важност има иновирање програма оспособљавања и праћење међународних стандарда и искустава, у циљу обезбеђивања могућности сарадње са снагама заштите и спасавања из иностранства и учешћа на заједничким вежбама. Неопходно је вршити израду или набавку одговарајуће литературе, којом би се утицало на свест становништва о потреби превенције од елементарних непогода и других несрећа, као и повећању степена знања о примењивим мерама превенције за сваку појединачну опасност. У школама и вртићима је неопходно увести одређен број часова наставе на којој би се вршила едукација из области смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама. Наставни кадар је неопходно посебно едуковати у циљу стицања и ширења стручних и методичких знања у вези управљања ризиком од катастрофа.

Када је у питању реаговање и мере у односу на потребу даљег развоја система смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама, оне су представљене развојом следећих елемената система:

- 1- Професионалних сапсилачких служби, пре свега СВСМУП-а, али и хитних служби прве помоћи Дома Здравља Краљево;
- 2- Субјеката од значаја за заштиту и спасавање из рушевина, а посебно јавно комуналних предузећа на територији града Краљева;
- 3- Припадника цивилне заштите и ДВД на територији града Краљева;
- 4- Обучавањем запослених у јавном и приватном сектору, као и становништва, организацијом предавања и вежби цивилне заштите, као и едукацијама по школама и
- 5- Укључивање удружења и особа из осетљивих категорија становништва у процесе планирања и систем цивилне заштите.

Како би град Краљево наставио да јача отпорност читаве заједнице на ризике од поплава, предлаже се следеће:

- 1- Наставити са инвестиција у заштитне објекте, а посебно на сливу Мусине реке и Гледићске, односно, Велике реке, као и Мрсаћке реке.
- 2- Унапредити систем ране најаве. Са надлежним републичким институцијама, пре свега РХМЗ и СВС МУП-а, инсистирати на квалитетнијем систему упозрења и мерења климатских фактора. Повећати број мерних станица и успоставити посебне процедуре и канале у комуникацији, које ће укључити и угрожено становништво.
- 3- Наставити са улагањима и развојем цивилне заштите. Ово подразумева даље опремање и едукацију припадника цивилне заштите, као и повећање броја припадника.

4- Наставити са сарадњом са локалним самоуправама у сливу реке Западне Мораве. Такође, наставити са сарадњом са домаћим и међународним институцијама и организацијама, посебно на теме смањења ризика од катастрофа и цивилне заштите.

5- У сарадњи са надлежним Министарствима, као и локалним самоуправама у сливу Западне Мораве, успоставити снимање и третман клизишта, посебно када она угрожавају критичну инфраструктуру и стамбене објекте.

6- Промовисати и додатно подржати осигурање, како пољопривредне производње, тако и стамбених јединица. Ово је неопходно урадити и за објекте јавне намене, као и имовину социјално најугроженијих категорија. Посебне мере предузети у оквиру Програма за развој пољопривреде.

7- Даље интегрисати особе са инвалидетом и социјалне категорије у систем локалне управе, а посебно у делове система који су надлежни за сцојалну заштиту, као и за смањење ризика од катастрофа и цивилну заштиту.

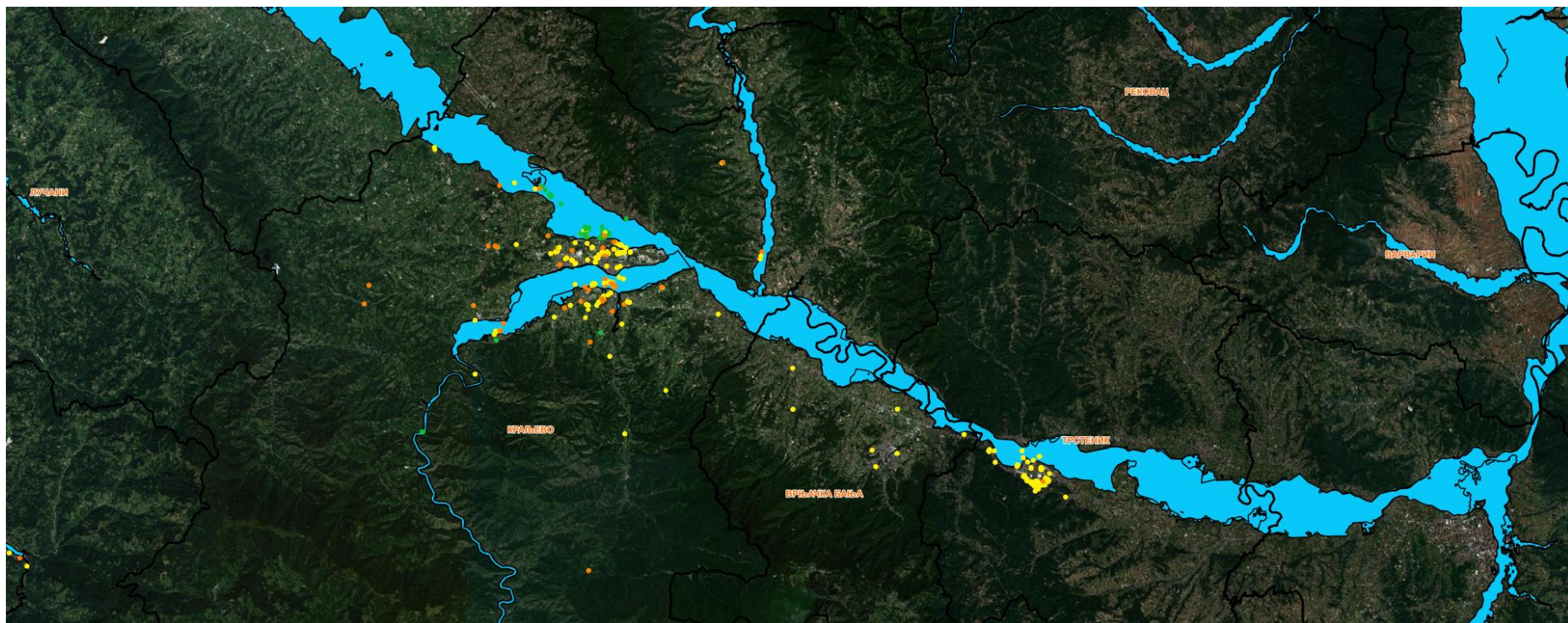
8- Кроз деловање инспекцијских служби и комуналне милиције, појачати надзор на плавном подручју, посебно на критичној инфраструктури, али и комуналних делатности и система.

9- У односу на Програм за уређивање грађевинског земљишта, приоритет активности и инвестицаја, усмерити ка јачању постојеће и изградњи будуће инфраструктуре са аспекта ризика од катастрофа и климатских промена.

10- Формирати Локални центар за адаптацију и митигацију на измењене климатске услове. Овај центар треба да препозна примере добре праксе, али и уочи могућности да ојача постојећу инфраструктуру, као и биодиверзитет на климатске промене и катастрофе повезане са изменама у клими.

Посебан алат у циљу квалитетног планирања, са аспекта могућег ризика од поплава, представља платформа Регистар ризика од катастрофа - <https://drr.geosrbija.rs/drr/map>. На овој платформи, а у односу на степен одобреног приступа, доступне су карте са зонама ризика, што ће у будућности представљати једну од најквалитетнијих подлага у фази планирања и припреме различитих урбанистичких планова, као и грађевинских пројеката.

Једна од активности у наредном периоду, а од нарочитог значаја за систем везе за подручје Рудна, Студенице, Толишнице, Лопатнице, Богutowца, Роћевића итд. представља развој радио аматера на основу изграђене базне радио станице на територији општине Ивањица, локација: Божац, Свештица (прилог_). Ове активности се могу реализовати у оквиру остварене међуопштинске сарадње градова и општина у сливу Западне Мораве.

Слика - Карта ризика од поплава (преузето са платформе Регистар ризика од катастрофа - <https://drr.geosrbija.rs/drr/home>)

1. План третмана ризика - Превентива

Мера	Активност	Носиоц активности	Сарадници у реализацији	Време реализације	Извештавање
1.1.Стратегије, нормативно уређење планови	1. Израда Студије утицаја великих вода/плављења 2. Израда планске документације у циљу заштите од плављења	Штаб за ВС Одељење за пословое цивилне заштите СВСМУП-а Одељење за урбанизам, Градска управа ЈП за уређивање грађевинског земљишта	Субјекти и снаге система смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама	Стално	Извештаји о раду Израђени планови
1.2.Систем за рану најаву	1.Израдити стандардне оперативне процедуре за размену података система за рано упозоравање између институција које имају надлежност ране најаве на разне опасности и повезати са системом 112 као и општина и градова у сливу Западне Мораве 2. Набавка мерних станица и постављање у оквиру система РХМЗ за рану најаву на водотоковима другог реда у складу са Студијом за избор потенцијалних локација за постављање хидролошких, кишомерних, метеоролошких станица за рану дојаву поплавних таласа на подручју слива Западне Мораве	Штаб за ВС Одељење за послове цивилне заштите РХМЗ	ЈВП Србијаводе СВСМУП-а Субјекти од значаја за смањење ризика од катастрофа ЈП за уређивање грађевинског земљишта	2026-2028	Израђене процедуре Извештај о набавци опреме Извештај о раду
1.3.Просторно планирање и легализација објеката	1.Изградња заштитних објеката од плављења на водотоцима другог реда /насипи, обалоутврде и сл. 2. Изградња противбујичних преграда 3. Рехабилитација и реконструкција приоритетне инфраструктуре за заштиту од поплава 4.Чишћење канала за одводњавање 5. Хитни санациони радови на подручју града Краљево: река Западна Морава и притоке, река Ибар и притоке, река Гружа и притоке 6.Изградња атмосферске канализације	Одељење за урбанизам, Градска управа и ЈП за уређивање грађевинског земљишта	ЈВП Србијаводе	Стално	Годишњи извештаји о раду Усвојени Планови на седницима Скупштине града

	11. Израда пројектне документације (планске и техничке документације и решавање имовинско правних односа) и извођење радова у области заштите од вода на подручју надлежности ЈПВ Србијаводе				

2. План третмана ризика - Реаговање

Мера	Активност	Носиоц активности	Сарадници у реализацији	Време реализације	Извештавање
2.1. Стање спремности капацитета за реговање	1. Набавка опреме за потребе цивилне заштите на локалном нивоу – повереници и заменици повереника цивилне заштите и јединице цивилне заштите опште намене 2. Успоставити сарадњу и праћење обавештења РХМЗ	Градска управа Одељење за послове цивилне заштите РХМЗ Штаб за ВС	МДУЛС СВСМУП-а	Стално	Извештаји о раду
2.2. Спремност капацитета ватрогасно-спасилачких јединица	1. Материјално-техничко опремање 2. Едукација, вежбе ЦЗ	СВСМУП-а Влада РС	Штаб за ВС	Стално	Извештај о раду
2.3. Спремност капацитета јединица цивилне заштите	1. Материјално-техничко опремање 2. Едукација, вежбе ЦЗ 3. Повећање броја припадника	Штаб за ВС Градска управа Одељење за послове цивилне заштите	Месне заједнице Стамбене заједнице Образовне установе	Стално	Годишњи Извештај о раду Штаба за ВС
2.4. Базе података и подлоге за потребе планирања цивилне заштите	1. Набавка и имплементација платформе за управљање ванредним ситуацијама (пример: ASK SYSTEM у употреби у ватрогасним јединицама у Словенији и Војводини) 2. Базе података добијене из регистра ризика - https://drr.geosrbija.rs/drr/home	Градска управа РГЗ СВСМУП-а	Одељење за послове цивилне заштите Одељење за урбанизам	2026 Стално	Извештај о извршеној набавци Извештај о раду

	3.Израда регистра посебно осетљивих категорија становништва на територији града Краљева 4.Имплементација софтвера iRIC за праћење, анализе и предикције бујичних поплава (видети: https://i-ric.org/en/)				
2.5.Способност субјектата од посебног значаја за заштиту и спасавање	1.Материјално-техничко опремање 2.Едукација, вежбе ЦЗ	Субјекти од посебног значаја	Штаб за ВС СВСМУП-а Градска управа Одељење за послове цивилне заштите	Стално	Извештај о раду Извештаји о изведеним вежбама ЦЗ
2.6.Стање мобилности везе	1.Материјално-техничко опремање 2.Едукација, вежбе ЦЗ 3.Израдити процедуре комуникације и координације између релевантних актера (служби локалне самоуправе, јавних предузећа, организација цивилног друштва које се баве овом темом и Сектора за ванредне ситуације - окружни ниво и ниво слива Западне Мораве) 4.У односу на потребе изградити мрежу радио аметра на основу изграђене базне радио станице функционалног система везе – Божац, Свештица (Ивањица).	СВСМУП-а Штаб за ВС Одељење за послове ЦЗ	Градска управа Градови и општине у сливу Западне Мораве ЈВП Србијаводе РХМЗ Субјекти од посебног значаја за заштиту и спасавање Радио аматери (као субјект од посебног значаја)	Стално	Извештај о раду

